

EIROPAS PARLAMENTS

2009 - 2014

Sesijas dokuments

A7-0355/2012

24.10.2012

ZIŅOJUMS

ar Eiropas Parlamenta ieteikumiem Padomei, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam attiecībā uz sarunām par ES un Kazahstānas ciešākas partnerības un sadarbības nolīgumu (2012/2153(INI))

Ārlietu komiteja

Referente: *Liisa Jaakonsaari*

SATURA RĀDĪTĀJS

	Lpp.
EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS	3
STARPTAUTISKĀS TIRDZniecības KOMITEJAS ATZINUMS.....	13
KOMITEJAS GALĪGAIS BALSĒJUMS	17

EIROPAS PARLAMENTA REZOLŪCIJAS PRIEKŠLIKUMS

ar Eiropas Parlamenta ieteikumiem Padomei, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam attiecībā uz sarunām par ES un Kazahstānas ciešākas partnerības un sadarbības nolīgumu

(2012/2153(INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā partnerības un sadarbības nolīgumu, ar ko izveido partnerību starp Eiropas Kopienām un to dalībvalstīm, no vienas puses, un Kazahstānu, no otras puses, un kas stājās spēkā 1999. gada 1. jūlijā¹,
- ņemot vērā Padomes 2011. gada 24. maijā atļautās un 2011. gada jūnijā Briselē sāktās sarunas par pilnveidotu ES un Kazahstānas partnerības un sadarbības nolīgumu,
- ņemot vērā Parlamenta rezolūcijas par Kazahstānu, jo īpaši 2012. gada 15. marta rezolūciju² un 2009. gada 17. septembra rezolūciju par *Yevgeny Zhovtis* lietu³, kā arī 2010. gada 7. oktobra rezolūciju par Pasaules dienu pret nāvessodu⁴,
- ņemot vērā 2011. gada 15. decembra rezolūciju par ES stratēģijas Vidusāzijai īstenošanu⁵,
- ņemot vērā ES stratēģiju jaunajām partnerattiecībām ar Vidusāziju „Eiropas Savienība un Vidusāzija: stratēģija jaunai partnerībai”, ko Eiropadome pieņēma 2007. gada 21. un 22. jūnija sanāksmē, kā arī 2008. gada 24. jūnija un 2010. gada 28. jūnija progresu ziņojumus,
- ņemot vērā ES 2011. gada 3. novembra un 22. decembra, kā arī 2012. gada 19. janvāra, 26. janvāra un 9. februāra paziņojumus par Kazahstānu EDSO Pastāvīgajā padomē un Komisijas priekšsēdētāja vietnieces / Savienības Augstās pārstāves *Catherine Ashton* 2011. gada 17. decembra paziņojumu par notikumiem Žanaezenā un 2012. gada 17. janvāra paziņojumu par parlamenta vēlēšanām Kazahstānā 2012. gada 15. janvārī,
- ņemot vērā EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja vadītās 2012. gada 15. janvāra parlamenta vēlēšanu novērošanas misijas paziņojumu par sākotnējiem konstatējumiem un secinājumiem,
- ņemot vērā EDSO pārstāvja plašsaziņas līdzekļu brīvības jomā 2012. gada 25. janvāra paziņojumu par stāvokli Kazahstānā,

¹ OV L 196, 28.7.1999., 1. lpp.; OV L 248, 21.9.1999., 35. lpp.

² Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0089.

³ OV C 224 E, 19.8.2010., 30. lpp.

⁴ OV C 371 E, 20.12.2011., 5. lpp.

⁵ OV C 184 E, 6.8.2009., 49. lpp.

- ņemot vērā LES 21. pantā paredzētos vispārīgos noteikumus par Savienības ārējo darbību un LESD 218. pantā izklāstīto starptautisku nolīgumu noslēgšanas kārtību,
  - ņemot vērā saistības, ko savā 2011. gada 24. novembra un 2012. gada 11. maija vēstulē uzņēmusies Savienības augstā pārstāve attiecībā uz mehānismu ES un Turkmēnistānas partnerības un sadarbības nolīguma un īpaši tā 2. panta īstenošanas uzraudzībai,
  - ņemot vērā 23. punktu 2012. gada 16. februāra rezolūcijā par ANO Cilvēktiesību padomes 19. sesiju¹,
  - ņemot vērā ES ārlietu ministru pieņemto jauno ES stratēģisko satvaru un rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā, kā arī Ārlietu padomes 2012. gada 25. jūnija 3179. sanāksmē pieņemtos secinājumus,
  - ņemot vērā Savienības augstās pārstāves *Catherine Ashton* vārdā Dānijas ārlietu ministra *Villy Søvndal* 2012. gada 14. martā sniegto paziņojumu Eiropas Parlamentam par Kazahstānu (A 122/12),
  - ņemot vērā Reglamenta 90. panta 4. punktu un 48. pantu,
  - ņemot vērā Ārlietu komitejas ziņojumu un Starptautiskās tirdzniecības komitejas atzinumu (A7-0355/2012),
- A. tā kā ES un Kazahstāna vēlas padziļināt un paplašināt attiecības; tā kā ciešākai sadarbībai būtu jānodrošina savstarpēji ieguvumi cilvēkiem gan Savienībā, gan Kazahstānā; tā kā jauna partnerības un sadarbības nolīguma noslēgšanai būtu jānodrošina visaptverošs sadarbības regulējums, balstoties uz cilvēktiesībām un demokrātiskajām tiesībām, kā arī sociālekonomiskās attīstības un nepieciešamo politisko un ekonomisko reformu iespējas; tā kā sociālā un ekonomiskā attīstība ir savstarpēji cieši saistītas;
- B. tā kā jebkura PSN īstenošanas apturēšana joprojām ir reāls risinājums nopietnu un dokumentētu cilvēktiesību pārkāpumu gadījumā, lai gan Padome to izmanto tikai un daļēji;
- C. tā kā Kazahstānai ir bijusi pozitīva loma Vidusāzijā, ieguldot pūliņus labu kaimiņattiecību veidošanā ar robežvalstīm, reģionālās sadarbības atjaunošanā un visu divpusējo problēmu miermīlīgā atrisināšanā;
- D. tā kā Parlaments var pildīt savas politiskās kontroles funkcijas tad, ja tā rīcībā ir pilnīga informācija, lai varētu rūpīgi sekot līdzi notikumiem Kazahstānā un tam, vai PSN tiek īstenots saskaņā ar Parlamenta ieteikumiem un rezolūcijām;
- E. tā kā Kazahstāna tika uzņemta Eiropas Padomes Venēcijas komisijā; tā kā sarunās par pilnveidotu partnerības un sadarbības nolīgumu valdība abpusēji sapratne attiecībā uz cilvēktiesību un demokrātijas jautājumiem;
- F. tā kā Kazahstāna 2010. gadā bija EDSO prezidentvalsts; tā kā joprojām ir nepieciešams

¹ Pieņemtie teksti, P7_TA(2012)0058.

izpildīt saistības, kas uzņemtas, lai saskaņotu plašsaziņas līdzekļus reglamentējošos tiesību aktus ar starptautiskajiem standartiem un lai līdz 2008. gada beigām liberalizētu politisko partiju reģistrācijas prasības, kā arī lai integrētu EDSO Demokrātisku iestāžu un cilvēktiesību biroja (*ODHIR*) ieteikumus vēlēšanu tiesību aktos;

- G. tā kā, neraugoties uz Kazahstānas valdības pausto mērķi stiprināt valsts demokrātisko procesu un nodrošināt vēlēšanu norisi saskaņā ar starptautiskiem standartiem, EDSO norādīja, ka 2012. gada 15. janvāra vēlēšanās netika pilnībā nodrošināta atbilstība starptautiskajiem standartiem, ņemot vērā plaši izplatītos pārkāpumus vēlēšanu gaitā un to, ka tajās nebija nodrošināti nepieciešamie nosacījumi patiesi plurālistisku vēlēšanu norisei;
- H. tā kā pēc 2011. gada decembra traģiskajiem notikumiem Žanaezenā pret opozīcijas partijām, neatkarīgajiem plašsaziņas līdzekļiem, arodbiedrībām, aktīvistiem un cilvēktiesību aizstāvjiem ir vērstas represijas, tostarp personu aizturēšana bez pierādījumiem par likuma pārkāpumu, un ko varētu uzskatīt par politiski motivētu rīcību;
- I. tā kā starp EP deputātiem, oficiālajiem Kazahstānas pārstāvjiem, pilsoniskās sabiedrības un NVO pārstāvjiem pašlaik notiek atklāts un konstruktīvs dialogs par savstarpēji interesējošiem jautājumiem;
- J. tā kā Kazahstānas varas iestādes nesēn apņēmas veikt nozīmīgus centienus sadarbībā ar NVO rietumu Kazahstānā, lai uzlabotu stāvokli cilvēkiem šajā reģionā, īpaši streikojošajiem darba ņēmējiem;
- K. tā kā 37 cilvēkus tiesāja, izvirzot apsūdzību par masu nekārtību organizēšanu vai līdzdalību tajās, un tā kā no tiem notiesāja 34 cilvēkus, no kuriem 13 personām piesprieda cietumsodu, tostarp naftas uzņēmumu darbinieku streika ievērojamiem līderiem un aktīvistiem, piemēram, *Talgat Saktaganov*, *Roza Tuletaeva* un *Maksat Dosmagambeto*; tā kā 2012. gada jūlijā ANO augstā komisāre cilvēktiesību jautājumos *Navi Pillay* pēc savas divu dienu vizītes Kazahstānā aicināja varas iestādes atļaut veikt Žanaezenas notikumu, to cēloņu un seku neatkarīgu starptautisku izmeklēšanu;
- L. tā kā Starptautiskā pilsoniskās solidaritātes uzraudzības misija savā starpposma ziņojumā ir secinājusi, ka Žanaezenas prāvās nav nodrošināta atbilstība taisnīgas tiesas standartiem un ka netika veikta neatkarīga un pilnīga 2011. gada decembra notikumu izmeklēšana; tā kā apsūdzētie un daži liecinieki pirmstiesas posmā cieta no cilvēktiesību pārkāpumiem, tostarp viņus, iespējams, spīdzināja, viņiem liedza pieeju advokātam, viņus iebiedēja un viltoja pret viņiem vērstus pierādījumus; tā kā tiesas sēdē sniegtās atbildētāju liecības par sliktu izturēšanos un spīdzināšanu pirmstiesas apcietinājuma laikā netika izmeklētas pilnīgi, objektīvi un rūpīgi — tā, lai vainīgos varētu saukt pie atbildības;
- M. tā kā opozīcijas partijas *ALGA* vadītājs *Vladimir Kozlov* tika atzīts par vainīgu „sabiedrisko domstarpību provocēšanā”, „aicināšanā vardarbīgi gāzt konstitucionālo kārtību” un „organizētas grupas izveidē un vadīšanā, kuras mērķis veikt noziedzīgas darbības”, un viņam piespriests septiņarpus gadu cietumsods; tā kā Žanaezenas naftas uzņēmuma darbinieks *Akzhanat Aminov* un pilsoniskās sabiedrības aktīvists *Serik Sapargali* tika notiesāti par līdzīgām apsūdzībām un viņiem pasludināja attiecīgi piecu

gadu un četrus gadus nosacīti atliktu spriedumu;

- N. tā kā 2012. gada 17. februārī Kazahstānas prezidents parakstīja vairākus likumus, kuru mērķis ir uzlabot darba attiecību, darba ņēmēju tiesību un sociālā dialoga juridisko pamatu, kā arī nostiprināt tiesu varas neatkarību; tā kā, neraugoties uz šiem centieniem, netiek pilnīgi ievērotas personu biedrošanās tiesības un tiesības organizēt un reģistrēt neatkarīgas arodbiedrības, kā arī koplīgumu un streikošanas tiesības un nav nodrošināta neatkarīga tiesu sistēma; tā kā grozījumi Darba kodeksā, īpaši 55., 74., 266., 287., 289., 303. un 305. pantā, iezīmē regresu darba attiecību, darbinieku tiesību un sociālā dialoga jomā un ir Starptautiskās Darba organizācijas un citu starptautisko konvenciju nosacījumu pārkāpums;
- O. tā kā ES ir nozīmīgs Kazahstānas tirdzniecības partneris un lielākais investors šajā valstī; tā kā Kazahstāna ir skaidri paudusi vēlmi tuvuoties ES standartiem un tās sociālajam un ekonomiskajam modelim un tas būs saistīts ar būtisku Kazahstānas valsts un sabiedrības pārvaldes reformu;
- P. tā kā Kazahstānai ir nozīmīga loma reģiona stabilizēšanā un tā var kļūt par tiltu starp ES un visu Vidusāzijas reģionu;
- Q. tā kā Kazahstāna ir guvusi nozīmīgus rezultātus nabadzības mazināšanā, sabiedrības veselības un izglītības jomā;
- R. tā kā ES lielā mērā ir atkarīga no fosfātiežu importa, lai uzturētu lauksaimniecību un tehnisko ražošanu; tā kā Kazahstāna piegādā balto fosforu daudzām valstīm un tā kā Komisija 2011. gada decembrī uzsāka antidempinga procedūru attiecībā uz baltā fosfora importu no Kazahstānas,
1. atzinīgi vērtē Kazahstānas politisko gribu un praktisko iesaistīšanos turpmākā partnerības ar ES padziļināšanā un sarunu atklāšanu ES un Kazahstānas partnerības un sadarbības nolīguma noslēgšanai (PSN);
  2. sniedz Padomei, Komisijai un Komisijas priekšsēdētāja vietniecei / Savienības augstajai pārstāvei šādus ieteikumus un aicina:

Par sarunu vešanu

- a) nodrošināt, lai šis jaunais partnerības un sadarbības nolīgums būtu visaptverošs regulējums turpmākai attiecību attīstīšanai un būtu aptvertas visas prioritārās jomas, tostarp: cilvēktiesības, tiesiskums, laba pārvaldība un demokratizācija, jaunatne un izglītība, ekonomikas attīstība, tirdzniecība un ieguldījumi, enerģētika un transports, vides ilgtspējība un ūdens, un cīņa ar kopējiem draudiem un kopēju problēmu risināšana;

Politiskais dialogs un sadarbība

- b) nodrošināt, lai ES līdzdalība būtu saskaņota ar citām Savienības politikas jomām un lai tiktu piemērots princips „lielāks atbalsts lielākām reformām”, īpašu uzsvāru liekot uz atbalstu politiskajām, tiesiskajām, ekonomiskajām un sociālajām reformām;

- c) cieši sadarboties ar Kazahstānu, lai veicinātu reģionālo sadarbību un kaimiņattiecību uzlabošanu Vidusāzijas reģionā, un nodrošināt, ka PSN ietver noteikumus attiecībā uz reģionālo sadarbību Vidusāzijas reģionā, cita starpā nepieciešamības gadījumā sniedzot atbalstu uzticības vairošanas pasākumiem, īpaši tādās jomās kā ūdens un resursu pārvaldība, robežu pārvaldība, cīņa pret ekstrēmismu un terorisma apkarošana; ierosina, ka minētajai sadarbībai būtu jāveicina pieredzes apmaiņa un jāņem vērā ieteikumi, ko sniegušas pilsoniskās sabiedrības organizācijas;
- d) censties iegūt Kazahstānas atbalstu, lai nodrošinātu strauju progresu virzībā uz regulāra augsta līmeņa ES un Vidusāzijas reģionāla drošības dialoga izveidi, lai risinātu kopīgus problēmas un novērstu kopīgus draudus;
- e) sadarboties ar Kazahstānu un citām Vidusāzijas valstīm, kā arī vietējiem, reģionālajiem un starptautiskajiem dalībniekiem, lai veicinātu drošību un attīstību Afganistānā;
- f) pastiprināt ES veiktos pasākumus izglītības, tiesiskuma, vides un ūdens resursu jomā, cita starpā izmantojot jaunizveidotas atbalsta platformas un mērķtiecīgu palīdzību, kā arī iesaistīt vietējās NVO un pilsoniskās sabiedrības organizācijas (PSO) ES un Kazahstānas valdības dialogā par minētajām jomām, ja tas ir vajadzīgs un iespējams; prasīt — ņemot vērā pašreizējās grūtības reģistrēt NVO un PSO, lai šajā dialogā piedalītos ne vien oficiāli reģistrētas, bet arī citas organizācijas, kas nav oficiāli reģistrētas;
- g) mudināt Kazahstānu sadarboties ar kaimiņvalstīm, lai atrastu kopīgu risinājumu attiecībā uz Kaspijas jūras statusu;
- h) atbalstīt politikas reformas un iestāžu veiktspējas palielināšanu, sniedzot mērķtiecīgu tehnisko palīdzību (piemēram, nodrošinot ekspertu apmaiņu);

Cilvēktiesības un pamatbrīvības

- i) nodrošināt, lai partnerības un sadarbības nolīgumā tiktu iekļautas klauzulas un kritēriji saistībā ar Kazahstānas konstitūcijā nostiprināto cilvēktiesību aizsardzību, pēc iespējas plašāk pamatojoties uz Eiropas Padomes (Venēcijas komisijas), EDSO un ANO noteiktajiem standartiem, kuri ir saistoši arī Kazahstānai;
- j) mudināt Kazahstānas varas iestādes darīt visu iespējamo, lai valstī uzlabotu stāvokli cilvēktiesību jomā;
- k) uzsvērt, ka panākumi jaunā partnerības un sadarbības nolīguma apspriešanā ir jāsaista ar politisko reformu gaitu; mudināt Kazahstānu neatkāpties no pasludinātās apņemšanās turpināt reformas, lai izveidotu atklātu un demokrātisku sabiedrību, tostarp neatkarīgu pilsonisko sabiedrību un opozīciju, un pilnībā respektētu pamattiesības un tiesiskumu; sniegt pienācīgu ES atbalstu reformu īstenošanā;
- l) paust dziļas bažas par personu apcietināšanu bez pierādījumu sniegšanas par likuma pārkāpumiem, ko var uzskatīt par politiski motivētu rīcību un kas liecina par to, ka nav ņemta vērā Parlamenta 2012. gada 15. marta rezolūcija, kurā pieprasīts atbrīvot visas politiski motivētu apsūdzību dēļ aizturētās personas;

- m) šajā sakarībā aicināt Kazahstānas varas iestādes savlaicīgi un objektīvi izmeklēt visas apsūdzības par spīdzināšanu un nežēlīgu izturēšanos saistībā ar Žanaezenā notikušajiem vardarbības aktiem un saukt vainīgos pie atbildības, atcelt neskaidrās apsūdzības krimināllietā par „sabiedrisko domstarpību provocēšanu” un atbrīvot no pirmstiesas apcietinājuma politiskās opozīcijas aktīvistus, kas aizturēti uz šā pamata, kā arī pārskatīt tiesību aktus par pulcēšanas brīvību, lai tos saskaņotu ar Kazahstānas starptautiskajām saistībām attiecībā uz pulcēšanas brīvību;
- n) paust dziļas bažas par *Vladimir Kozlov*, *Akzhanat Aminov* un *Serik Sapargali* notiesāšanu, kas sekoja pēc tiesas procesa, kurā tika pieļauti daudzi procesuāli trūkumi un kura sekas bija vēl lielāka opozīcijas politiskās brīvības ierobežošana; aicināt Kazahstānas varas iestādes dot iespēju *Vladimir Kozlov*, *Akzhanat Aminov* un *Serik Sapargali* izmantot taisnīgu un pārredzamu apelācijas procesu;
- o) uzstāt, lai Kazahstāna savos tiesību aktos turpinātu iestrādāt rīcības plānu cilvēktiesību jomā un turpinātu īstenot to visā pilnībā, pamatojoties uz Venēcijas komisijas ieteikumiem un izmantojot tiesiskuma iniciatīvas ietvaros sniegto ES tehnisko atbalstu;
- p) aicināt Kazahstānu kā Venēcijas komisijas loekli apliecināt apņēmību ievērot Eiropas Padomes standartus, sadarbojoties ar Venēcijas komisiju saistībā ar konkrētiem likumprojektiem un nesen pieņemtiem tiesību aktiem;
- q) uzstāt, lai Kazahstānas iestādes uzņemtos juridiskas saistības nodrošināt tiesiskās sistēmas pilnīgu atbilstību starptautiskajiem standartiem, un nodrošināt, lai to izpilde veicinātu patiesu plašsaziņas līdzekļu brīvību, vārda un biedrošanās brīvību, reliģijas un ticības brīvību, kā arī tiesu neatkarību Kazahstānā;
- r) uzstāt uz tiesu iestāžu pieejamības un neatkarības uzlabošanu un labošanas iestāžu kontroles un pārvaldības atgriešanu Tieslietu ministrijas pārziņā;
- s) mudināt Kazahstānu bez turpmākas kavēšanās atbrīvot politisku iemeslu dēļ ieslodzītās personas un pārtraukt politiski motivētus arestus un notiesāšanas, kas tiek veikti, pamatojoties uz neskaidrām apsūdzībām krimināllietā par „sabiedrisko domstarpību provocēšanu”;
- t) mudināt Kazahstānas varas iestādes veikt grozījumus Kazahstānas Kriminālkodeksa 164. pantā par „sabiedrisko domstarpību provocēšanu”, lai tas atbilstu starptautiskajām cilvēktiesību normām;
- u) prasīt, lai Kazahstāna pārskatītu administratīvā kodeksa un nesen pieņemtā likuma par reliģiju ierobežojošos grozījumus un pārtrauktu patvaļīgos reidus, nopratināšanu, draudus un naudassodus, kas vērsti pret reliģisko minoritāšu grupām;
- v) sākt sarunas par vīzu režīma atvieglojumiem starp ES un Kazahstānu, jo tas sniegtu konkrētus ieguvumus saistībā ar pieredzes apmaiņu ekonomikas, kultūras un zinātnes jomā un veicinātu tiešus cilvēku kontaktus;
- w) uzstāt, lai Kazahstāna nodrošinātu atbilstību ANO Komitejas pret spīdzināšanu ieteikumiem un ANO īpašā referenta jautājumos par spīdzināšanu 2009. gada ieteikumiem;

aicināt Kazahstānu nodrošināt neatkarīgu NVO līdzdalību konsultācijās par gaidāmo kriminālkodeksa un kriminālprocesa kodeksa reformu;

- x) aicināt Kazahstānu parakstīt un ratificēt Starptautiskās Krimināltiesas Romas statūtus;
- y) uzstāt uz neatkarīgu pilsoniskās sabiedrības platformu izveidi, lai veicinātu iekļaujošas pieredzes apmaiņas vairākās nozarēs, ar ko nodrošinātu, ka tiek uzklaustītas pilsoniskās sabiedrības vēlmes un domas, un meklēt veidus, kā sniegt finanšu palīdzību šā mērķa īstenošanai;
- z) paplašināt un nostiprināt ikgadējos cilvēktiesību dialogus nolūkā panākt konkrētus uzlabojumus, cita starpā nosakot konkrētus kritērijus panākumu izvērtēšanai un ziņojot par tiem Parlamentam;
- aa) pastiprināt un paplašināt apmaiņas programmu darbības sfēru izglītības un kultūras jomā; rosināt un atbalstīt vietējo un reģionālo ierēdņu un tiesībsargājošo struktūru darbinieku juridisko apmācību, lai tie rīkotos atbilstīgi ES standartiem; mudināt un atbalstīt Kazahstānu uzņemt vadību, veidojot īpašu kopēju izglītības programmu ES un Vidusāzijas valstīm, un tajā iekļaut gan akadēmisko, gan profesionālo apmācību;

Ekonomiskā sadarbība

- ab) uzsvērt, ka sarunu noslēgšana par jauno PSN pozitīvi ietekmēs ekonomiskās sadarbības padziļināšanu starp ES un Kazahstānas uzņēmumiem, tostarp MVU;
- ac) mudināt Kazahstānu saskaņot tās tiesību aktus ar PTO noteikumiem, tostarp vietējā satūra prasībām, kas paredzētas ar tirdzniecību saistītu ieguldījumu pasākumu (*TRIMs*) nolīgumā, un pavērtu ceļu strukturālajām reformām un funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidei; sniegt Kazahstānai kvalificētu tehnisko palīdzību, lai pavērtu ceļu turpmākajām strukturālajām reformām, uzlabotai konkurētspējai un sociālās tirgus ekonomikas izveidei;
- ad) prasīt tarifu un beztarifu barjeru nojaukšanu, ar ko paplašinātu tirdzniecību, īpaši pakalpojumu tirdzniecību un ārvalstu ieguldījumus; atbalstīt mērķi saskaņot preču tirdzniecības standartus, pārsniedzot PTO noteiktās prasības, kas arī paplašinātu tirdzniecības iespējas;
- ae) uzsvērt, cik svarīgi ES un Kazahstānai ir sadarboties enerģētikas jomā, jo īpaši cenšoties attīstīt Kaspijas jūras enerģijas koridoru; nodrošināt, ka ES pastāvīgi velta īpašu uzmanību tam, lai palīdzētu uzlabot enerģijas piegādes drošību un ilgtspējīgas enerģētikas attīstību un piesaistīt ieguldījumus kopīgas un reģionālas intereses enerģētikas projektiem;
- af) nodrošināt, ka Kazahstānas līdzdalība Krievijas vadītajā muitas savienībā un Eirāzijas Ekonomiskajā savienībā nerada šķēršļus tirdzniecībai ar ES vai ekonomiskajai un finanšu sadarbībai ar ES, vai to saistību pildīšanai, kas izriet no dalības PTO, un ka tas nav šķērslis ciešākai ES un Kazahstānas sadarbībai; norādīt, ka tā radīs konkurenci gadījumā, ja kavēsies pilnveidota partnerības un sadarbības nolīguma noslēgšana; būt gatavam palīdzēt Kazahstānai tās centienos veicināt mūsdienīgu ekonomikas iestāžu izveidi, ja

šādi centieni tiks sākti;

- ag) aicināt Kazahstānas valdību apliecināt atjaunoto apņemšanos attiecībā uz Ieguves rūpniecības pārredzamības iniciatīvu (*EITI*), likvidējot visus tiesiskos vai regulatīvos šķēršļus šīs iniciatīvas veiksmīgai īstenošanai un ļaujot neatkarīgām pilsoniskās sabiedrības organizācijām pilnvērtīgi piedalīties šajā iniciatīvā;
- ah) iekļaut nodaļu par Kazahstānas standartu un tiesiskā regulējuma sistēmu konvergenci ar Eiropas Savienības standartiem un tiesiskā regulējuma sistēmām, jo īpaši nozarēs un svarīgās jomās, kurās tirdzniecībai starp ES un Kazahstānu ir liels potenciāls;
- ai) uzsvērt, ka ūdens jautājumi reģionā joprojām ir viens no galvenajiem saspīlējumu un iespējamo konfliktu cēloņiem, kā arī uzsvērt, cik nozīmīga ir reģionāla pieeja, lai aizsargātu un atbilstīgi apsaimniekotu kopīgos ūdens resursus; šajā sakarībā atgādināt, cik svarīgi, lai reģiona valstis bez kavēšanās parakstītu un ratificētu Espo un Orhūsas konvenciju un sekmētu vietējo dalībnieku līdzdalību lēmumu pieņemšanā;
- aj) pastiprināt tehnisko palīdzību Kazahstānai ūdens saglabāšanas jomā un ūdens resursu pārvaldībā kopumā saskaņā ar ES ūdens iniciatīvu Vidusāzijai, lai uzlabotu arī attiecības starp augšteces un lejteces valstīm reģionā un noslēgtu ilgtspējīgus nolīgumus par ūdens resursu kopīgu izmantošanu;
- ak) atbalstīt Kazahstānu un palīdzēt tai īstenot centienus glābt Arāla jūru saskaņā ar Arāla jūras glābšanas starptautiskā fonda rīcības programmu;
- al) palīdzēt Kazahstānai pieņemt efektīvus radioaktīvo atkritumu un radioaktīvā piesārņojuma ietekmes mazināšanas pasākumus un attīrīšanas programmas Semejas/Semipalatinskas reģionā;
- am) atzinīgi vērtēt Kazahstānas darbību, cenšoties veidot pasauli bez kodolieročiem, un vadības uzņemšanos pasaules kodolatbrūņošanās procesā un kodolizmēģinājumu vispārējā aizliegšanā;
- an) vērst uzmanību uz kritisko situāciju demokrātijas, tiesiskuma (tostarp korupcijas apkarošanas), cilvēktiesību un pamatbrīvību jomā, jo īpaši darba ņēmēju tiesību jomā, kas rada arī negodīgas konkurences priekšrocības; ņemot vērā šo situāciju, uzsvērt, ka jaunā nolīguma tirdzniecības sadaļā ir jāiekļauj juridiski saistoša nodaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību;
- ao) uzstāt, ka ir jāievieš efektīva strīdu izšķiršanas kārtība, lai nodrošinātu, ka panāktā vienošanās tiks ievērota;
- ap) uzsvērt, ka pārdomāta nodaļa par pakalpojumiem un uzņēmējdarbību un Kazahstānas virzība uz ES standartiem un tiesiskā regulējuma sistēmām (tostarp sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, tehniskajām barjerām tirdzniecībai un intelektuālā īpašuma tiesībām) palielinātu tirdzniecības plūsmas un ieguldījumus, kas veicinātu Kazahstānas ekonomikas modernizāciju un dažādošanu; uzsvērt, ka ir svarīgi uzlabot Kazahstānas licencēšanas procedūras, lai veicinātu pakalpojumus un ieguldījumus;

- aq) atbalstīt Kazahstānas centienus likvidēt visas beztarifu barjeras, kuras līdz šim ir kavējušas tirdzniecības un ieguldījumu attīstību valstī;
- ar) koncentrēt Kazahstānai sniegto ekonomisko un ar tirdzniecību saistīto palīdzību uz MVU attīstību un uzņēmējdarbības starpniecības organizāciju atbalstu;
- as) ņemot vērā nesenās liecības par korupciju ES reģistrētos uzņēmumos, kas darbojas Kazahstānā, ieviest stingrākus un juridiski saistošus noteikumus saistībā ar korporatīvo sociālo atbildību un korupcijā iesaistīto ES reģistrēto uzņēmumu izslēgšanu no visiem ES un partnervalstu atklātiem konkursiem;
- at) sarunās nodrošināt, ka dempinga metožu izmantošana attiecībā uz fosfora ražošanu un eksportu tiek kategoriski novērsta, jo Eiropas ražotāju intereses, iespējams, cieš no importa, kas pārdots par dempinga cenām, un nav iespējams iegūt un pārstrādāt fosforu no sekundāriem fosfora avotiem;
- au) nodrošināt pietiekamu ekonomikas un tirdzniecības speciālistu dalību ES delegācijā Kazahstānā;

Citi noteikumi

- av) konsultēties ar Eiropas Parlamentu par parlamentārās sadarbības noteikumiem; pastiprināt Parlamenta, parlamentārās sadarbības komiteju un starpparlamentāro sanāksmju lomu, jo ar to palīdzību tiek uzraudzītas sarunas par partnerattiecību nolīgumiem un šo nolīgumu īstenošana; atbalstīt Parlamenta centienus veicināt dialogu un regulāru divpusēju un daudzpusēju parlamentāro sadarbību;
- aw) sadarbībā ar Kazahstānas iestādēm iekļaut skaidrus kritērijus un saistošus termiņus jaunā PSN īstenošanai un nodrošināt vispusīgu pārraudzības mehānismu, tostarp regulāru ziņojumu iesniegšanu EP, un tas būtu jāievēro arī pirms Sadarbības padomes sanāksmēm;
- ax) pēc nolīguma noslēgšanas izveidot visaptverošu uzraudzības mehānismu starp Parlamentu un EĀDD, lai sniegtu visaptverošu un regulāru informāciju par PSN un jo īpaši par tā mērķu īstenošanu; šim mehānismam būtu jāaptver:
- informācijas sniegšana Eiropas Parlamentam par ES darbības un nostājas mērķiem, kā arī par visiem jautājumiem saistībā ar Kazahstānu;
  - informācijas sniegšana Eiropas Parlamentam par rezultātu salīdzinošo novērtējumu attiecībā uz ES un Kazahstānas veiktajiem pasākumiem, sevišķu vērību pievēršot stāvokļa izmaiņām cilvēktiesību, demokrātijas un tiesiskuma jomā, jo īpaši:
    - * nodrošinot pieeju attiecīgajiem EĀDD iekšējiem dokumentiem, ievērojot atbilstošās konfidencialitātes procedūras;
    - * piešķirot Parlamentam novērotāja statusu informatīvajās sanāksmēs, kas notiek pirms Sadarbības padomes sanāksmēm, un pieeju dokumentiem, kas iesniegti Padomei un Komisijai;

* pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana šīs informācijas sagatavošanā un situācijas novērtēšanā;

- ay) rosināt ES pārrunu grupu turpināt tās ciešo sadarbību ar EP, pastāvīgi sniedzot dokumentāli apstiprinātu informāciju par sarunu gaitu atbilstīgi LESD 218. panta 10. punktam, kurā noteikts, ka Parlamentu nekavējoties pilnībā informē visos procedūras posmos;
  - az) nodrošināt pietiekamu ES finansējumu visaptverošai un ilgtspējīgai sadarbībai ar Vidusāzijas valstīm, tostarp jaunā PSN ar Kazahstānu veiksmīgai īstenošanai;
3. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju ar Eiropas Parlamenta ieteikumiem Padomei, Komisijai, Savienības augstajai pārstāvei ārlietās un drošības politikas jautājumos/ Komisijas priekšsēdētāja vietniecei un Kazahstānas valdībai un parlamentam.

19.9.2012

STARPTAUTISKĀS TIRDZniecības KOMITEJAS ATZINUMS

Ārlietu komitejai

par ieteikumiem Padomei, Komisijai un Eiropas Ārējās darbības dienestam attiecībā uz sarunām par ES un Kazahstānas ciešākas partnerības un sadarbības nolīgumu (2012/2153(INI))

Atzinumu sagatavoja: *Bernd Lange*

IEROSINĀJUMI

Starptautiskās tirdzniecības komiteja aicina par jautājumu atbildīgo Ārlietu komiteju rezolūcijas priekšlikumā iekļaut šādus ierosinājumus:

1. atzinīgi vērtē notiekošās sarunas par paplašināto partnerības un sadarbības nolīgumu un aicina veidot tā papildinājumus ambiciozus, vispusīgus un savstarpēji izdevīgus; uzsver Kazahstānas stratēģisko lomu, modernizējot Vidusāziju, kas cenšas sasniegt demokrātisko stabilitāti, veicot politiskās, ekonomiskās un sociālo plašsaziņas līdzekļu reformas; atzīst, ka Kazahstāna ir viens no galvenajiem Eiropas Savienības tirdzniecības partneriem, un uzsver, ka šīs sarunas var pastiprināt attiecības ar Savienību un uzlabot reģiona ekonomiku; atkārtoti norāda, ka panākumi sarunās par jauno ES un Kazahstānas partnerības un sadarbības nolīgumu ir atkarīgi no politisko reformu gaitas;
2. atgādina par savu ieteikumu ES veikt stingrākus pasākumus, lai piemērotu atbilstīgas sankcijas, kā noteikts nolīguma cilvēktiesību klauzulās, tostarp, iespējams, uz laiku pārtraukt nolīguma darbību, ja partnervalstī, ar kuru noslēgts starptautisks nolīgums, piemēram, partnerības un sadarbības nolīgums, notiek smags cilvēktiesību pārkāpums, un uzstāj, ka šis ieteikums būtu jāņem vērā;
3. vērš uzmanību uz kritisko situāciju demokrātijas, tiesiskuma (tostarp korupcijas apkarošanas), cilvēktiesību un pamatbrīvību jomā, īpaši darba ņēmēju tiesību jomā, kas rada arī negodīgas konkurences priekšrocības; ņemot vērā šo situāciju, uzsver, ka jaunajā nolīgumā ir jāiekļauj juridiski saistoša nodaļa par tirdzniecību un ilgtspējīgu attīstību;
4. uzstāj, ka ir nepieciešams ieviest efektīvu strīdu izšķiršanas mehānismu, lai nodrošinātu, ka panāktā vienošanās tiks ievērota;

5. mudina Kazahstānu veikt nepieciešamos pasākumus, lai tuvākajā laikā pabeigtu sarunas par pievienošanos PTO, saskaņot tās tiesību aktus ar PTO noteikumiem, tostarp vietējā satura prasībām saskaņā ar Līgumu par investīciju pasākumiem, kas saistīti ar tirdzniecību, un pavērtu ceļu strukturālajām reformām un funkcionējošas tirgus ekonomikas izveidošanai;
6. aicina Kazahstānu garantēt, ka Krievijas, Kazahstānas un Baltkrievijas Muitas savienība nerada šķēršļus tirdzniecībai ar ES vai to saistību pildīšanai, kas izriet no dalības PTO;
7. uzsver, ka pārdomāta nodaļa par pakalpojumiem un uzņēmējdarbību un Kazahstānas virzība uz ES standartiem un tiesiskā regulējuma sistēmām (tostarp sanitāro un fitosanitāro pasākumu piemērošanu, tehniskajām barjerām tirdzniecībai un intelektuālā īpašuma tiesībām) palielinātu tirdzniecības plūsmas un ieguldījumus, kas veicinātu Kazahstānas ekonomikas modernizāciju un dažādošanu; uzsver, ka ir svarīgi uzlabot Kazahstānas licencēšanas procedūras, lai veicinātu pakalpojumus un ieguldījumus;
8. atbalsta Kazahstānas centienus likvidēt visas beztarifu barjeras, kuras līdz šim ir kavējušās tirdzniecības un ieguldījumu attīstību valstī;
9. uzskata, ka Kazahstānai sniegtā ekonomiskā un ar tirdzniecību saistītā palīdzība būtu jāvērs uz MVU attīstību un uzņēmējdarbības starpniecības organizāciju atbalstu;
10. ņemot vērā nesenās liecības par korupciju ES bāzētajos uzņēmumos, kas darbojas Kazahstānā, aicina ieviest stingrākus un juridiski saistošus noteikumus saistībā ar korporatīvo sociālo atbildību un ES bāzēto uzņēmumu, kas iesaistīti korupcijā, izslēgšanu no visiem ES un partnervalstu atklātiem konkursiem;
11. aicina Kazahstānu neierobežot tirdzniecību un ieguldījumus izejvielu nozarēs negodīgi un nepamatoti; aicina Kazahstānu ar Komisijas un EĀDD palīdzību ievērot Ieguves rūpniecības pārredzamības iniciatīvu (*EITI*), cenšoties nodrošināt ilgtspējīgāku resursu pārvaldību kā vienu no galvenajām dimensijām ES rūpniecības uzņēmumu nepārtrauktas piekļuves nodrošināšanai izejvielām par godīgu cenu, tostarp noteikt ieguves rūpniecības atbilstošas regulējošas un pārredzamas nodokļu aplikšanas sistēmas; aicina ES dalībvalstis, pirms tiek pieņemts lēmums par aizdevumu piešķiršanu, nodrošināt, ka valsts eksporta kredītaģentūru un EIB aizdevumi ieguves rūpniecības projektiem tiek novērtēti, izvērtējot to, kā tie ietekmēs ES politikas mērķus, it īpaši tos, kas attiecas uz cilvēktiesībām, nabadzības izskaušanu, klimata jomu un to, kā šie aizdevumi saskan ar vispārējiem ES attīstības politikas mērķiem;
12. vērš uzmanību uz to, ka ES lielā mērā ir atkarīga no fosfātiežu importa, lai uzturētu lauksaimniecību un tehnisko ražošanu; norāda, ka Kazahstāna piegādā balto fosforu daudzām valstīm un ka Komisija 2011. gada decembrī uzsāka antidempinga procedūru attiecībā uz baltā fosfora importu no Kazahstānas; aicina Komisiju sarunās nodrošināt, ka dempinga metožu izmantošana attiecībā uz fosfora ražošanu un eksportu tiek kategoriski novērsta, jo Eiropas ražotāju intereses, iespējams, cieš no importa, kas pārdots par dempinga cenām, un nav iespējams iegūt un pārstrādāt fosforu no sekundāriem fosfora avotiem;
13. aicina Komisiju nodrošināt pietiekamu ekonomikas un tirdzniecības speciālistu dalību ES

delegācijā Kazahstānā.

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	18.9.2012
Galīgais balsojums	+: 24 -: 2 0: 3
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	William (The Earl of) Dartmouth, Nora Berra, David Campbell Bannerman, María Auxiliadora Correa Zamora, Christofer Fjellner, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Vital Moreira, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Henri Weber, Paweł Zalewski
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Amelia Andersdotter, George Sabin Cutaș, Syed Kamall, Marietje Schaake, Jarosław Leszek Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Emilio Menéndez del Valle, Raimon Obiols

KOMITEJAS GALĪGAIS BALSOJUMS

Pieņemšanas datums	11.10.2012
Galīgais balsojums	+: 43 -: 0 0: 1
Komitejas locekļi, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Bastiaan Belder, Elmar Brok, Jerzy Buzek, Mário David, Michael Gahler, Ana Gomes, Liisa Jaakonsaari, Ioannis Kasoulides, Nicole Kiil-Nielsen, Maria Eleni Koppa, Andrey Kovatchev, Paweł Robert Kowal, Wolfgang Kreissl-Dörfler, Eduard Kukan, Vytautas Landsbergis, Ryszard Antoni Legutko, Ulrike Lunacek, Alexander Mirsky, María Muñiz De Urquiza, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Norica Nicolai, Ria Oomen-Ruijten, Ioan Mircea Pașcu, Bernd Posselt, Libor Rouček, Nikolaos Salavrakos, Jacek Saryusz-Wolski, Werner Schulz, Adrian Severin, Laurence J.A.J. Stassen, Sir Graham Watson
Aizstājēji, kas bija klāt galīgajā balsošanā	Laima Liucija Andriekienė, Jean-Jacob Bicep, Christian Ehler, Kinga Gál, Elisabeth Jeggle, Barbara Lochbihler, Hannes Swoboda, László Tőkés, Traian Ungureanu, Ivo Vajgl, Janusz Władysław Zemke
Aizstājēji (187. panta 2. punkts), kas bija klāt galīgajā balsošanā	Jolanta Emilia Hibner, Renate Sommer